

صاحبی، مدیری، محرری:



اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع الت شكر قبول ونشر اولونور
يا زالك شخصيتي دكل، يا زالك احييتي
نظردقه آلتير .
كلن يا زالك دن شايان قبول كورولنلر:
تاريخ ميراميله درج ايديلير .

نسخه سي ۱۰ غرودشدر

محفصل

۱۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی رشید بیک

شهری مجموعه در

۱۳۴۰ رجبیه مخصوص نسخه

اداره خانه سی: آق سرایده
ملا کورانی محله سنده مهتر
سوقا غنده ۳ نومر اولونخانه

مرکز توزیعی:
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی:
سنه لکی ۱۲۰ غرودش
آلتی آیلنی ۶۰
اوج آیلنی ۳۰

جلد: ۲

عدد: ۲۱

مترجمات:

محفصل علمی: طبقات مجتهدین - اسکیلی محمد عاطف - لسان فن و شرعه طیبیت - محمد عزت .
محفصل تاریخی و اجتماعی: حضرت فاطمه نك جیازی و ذر کونی - طاهر المولوی . عبدالله بن جحش - طاهر المولوی .
مولویك مناقبتدن - فرج دون نافذ . بابیلک - احسان محوی . جنوبی هندستان مسلمانلری ،
مولیلاهلر - سعدی .
محفصل ادبی: عبدالله جودت بکک برتذ کره سی و جوابی - طاهر المولوی . فضولی - سعید المولوی . دوشوندم -
عبدالعزیز محمدی . غزل - محی الدین رائف . غزل - محمد صادق . شعر و قادی - فکری . ویران
معدنلر - عیسی روحی . تله ماق ترجمه سی - *

حدودیتہ یاقین بولونما سندن منبعث ایدی . مجاهد لر ؛
فرستی قاجیر مامق ایچین تجاوزه قرار ویردیلر .
واقد بن عبداللہک آندیغی بر اوق ایله عمر و بن
الحضرمی بی روح اولار ق یرہ سہریلدی . عثمان بن
عبدالله بن المغیرہ ایله حکم بن کینان اسیر ایدیلدی .
یوفل بن عبدالله ایله سائر لر یدہ طاباته قوت
قاجوب قور تولدی . کاروانده کی اموال و اشیانک
هپسی مجاهدینک نصیبی اولدی .

ایشته مسلمانلر طرفدن ایلک دفعہ دشمن
اولدورمک واسیر طوتوب غنیمت آلمق بووقعه ده
ظہورہ کلدی .
عبدالله ایله آرقہ داشلری مقنماً مدینہ یہ عودتہ
نقل کیفیت ایتدکر ندہ صلی اللہ علیہ وسلم اقدیمز ؛
دین سزہ شہز جرامده حرب ایدیکمز دیہ امر
ویرمه مشدم ، بویوردی و غنائمہ برابر اسیرلرک ،
سعدو عتبہ نک سالماً عودتہ قدر حفظ ایدیلہ سی
ایچین اصہ ویردی .

ماہدی وار طاهر المروری

مولویلاک مناقبندن

[بر (مثنوی خوانلق) توجیبی دولایینلہ]

شرقدہ یازیلان بر چوق تصوف کتابلری
آرہ سندہ مثنوی شریفک موقعی پک علویدر .
املا اولندیغی تاریخدن اعتباراً قیمتی دائماً تزايدن
بومبارک کتابک مبدع مشهورندن اول اجداد کرامی
و خصوصیلہ والد ماجدلری حقندہ بر آرز معلومات
ویردکدن صکرہ اصل موضوعمزه کیرمکله اسکی
مناقب نویسلسر مزک اثر مبارک لرینہ کوره حرکتی
فائده لی بولدم :

بشنجی عصر هجرینک صوکارینہ باقارسوق بلخ
شہری و اطرافندہ خوارزمشاهیلرک اداره حکومتده

اولدقلرینی کوروروز . بغدادده عباسی خلیفه لرینک
اسکی شوکت و عظمتلری آزالمش ، سلطنتلری
شعله سنک زوالی امارہ لری وار . عربستاندن
ظہور ایدن محمد بیک ؛ عراق ، ایران ، بخارا ، بلخ
طرفلرینہ ده دین اسلامی نشر ایتدیکندن برخیلی
قیمتلی عالمر بولنیوردی . . . بلخ شہرندہ ابوبکر
الصديق نسلندن و شہور علمادان (حسین خطیبی)
جلال الدین خوارزمشاهینک عمیمی (علاء الدین
خرم شاد) ک کریمہ لری ملکہ جهان (امہ اللہ)
سلطان ایله ازدواج بیورمشلردر . حسین خطیبی نک
بلخندہ کی علمی شہرتی کندیسک خاندان حکمداری
ایله صہرتی انتاج ایتمشدی . . (۵۴۳) تاریخندہ
- اشارت نبویہ ایله - مملکتک عالمری طرفندن
(سلطان العالم) تالقیب اولنان (محمد بہاء الدین)
حضرتلری تولد بیورمشلر و پدر عالیلرینی کوچک
یاشلرندہ ایکن غائب ایشلردی . واللہ لری سلطان ؛
محمد بہاء الدینک تحصیلنہ صو ک درجہ اعنا ایتمش
و بویله لکله مشارالیه عصرینک اک بنام ویک
شہر آشعار بر عالمی اولمشدر . اوزمان شرقدہ بیوک
عالمر ، متصوفلر درس لرینی جامعلرده یابارلردی .
مدرسہ لر ترہ قدیم یونان فیلولوزوفلرینک قورلرینی
خاطر لاتیر . . اورایہ مملکتک حکمداریندن ،
وزیرلریندن ، معروف عالمریندن دیگر خلق طبقہ سنہ
قدر هرکس کلیردی . . غلبہ لق برکتلہ اوکنده
متصوفلر ، عالمر فکر لرینی سر بستجہ سویلرلردی .
سایطان العالمانک مجلسلری جماعتک کثرتیلہ مشہور
ایدی . . ہم زادہ لرینی تفسیر صاحبی (فخر الدین بن
عمر الخطیبی) نک استرقابی اوزرینہ بو جمعیت ،
حکمدارک بیلہ نظر دقتی جلب ایتمشدی . سلطان
العلمانک درسہ بر چوق اوزاق لرلردن کنلر بولنیور ،
باغری یاتیق ، کوکلی آجیق نیچہ مؤنلر ، بہرہ
صاحبی کنج عالمر مرید و بندہ سی اولیوردی .

سلطان العلماءك مؤثر وعظايريه وقت وقت كوزلر
يشاريرء جامعلرك يوكسك قهلىر جاعتك السى
سسلريله عادقا ايكلردى ... فخر رازى املنه موفق
اوله رق حكمداره هر كسجه معلوم اولدينى وجهيله -
اومشهور قلعه آناختارلرني وخبرلري كوندردى .
سلطان العلماء « اندیشه ايمسینلر » ديهرك و بلخ شهر .
ندمكى مریدانه صوك بر وداع وعظى يابارق
(۶۰۸ هجرت تاريخي) توابمندن بر قسمي ايله حجازه
متوجهاً حركت بيورديلر ...

سلطان العلماءك حركتي كوني بك آجقلى
اولدى .. حكمدار دخی ندامت ايمش ايسهده
حضرت قطعياً هجرتي اختيار بيورديلر ... برابرلرند
بر جوق كتابلرء زوجة محترمه لري - بلخ اميرى
سلطان ركن الدينك كرمه لري - سيدة الخدرات
(امينه سلطان) بيوك مخدرملري ۷ ياشلرند
(محمد علاء الدين) وبش ياشلرند متوى مدعى
(مولانا جلال الدين) بولنيوردى .. يولده نيشابوره
اوغرايوب اوراده مشهور (فريد الدين عطار)
ايله ملاقات بيورمشلردر .. شيخ عطارء مولانا ي
بك زياده سومشلردر . بالخاصه « قاج ياشنده سكر »
سؤاله : (خدا) دن برياش كوچوكم . جوانمندن
مىنى ميني جلال الدينك استقبالك الك بيوك بر شخصيت
مشهوره مى اولاجقنى آكلامش و (اسرار نامه)
اسمنده كي اثرلرني هديه ايمشلردر . ايجه غلبه لق
اولان كاروانء هر شهرك سورلري اوكنده جرمتله
استقبال اولنيورء شهرتي بالذات بتون اسلام آسيابه
انتشار ايدن سلطان العلماء ايله بر جوق طالمراء
صوفيلر كوروشمك اوزره قوشيورلردى .. قافله
بغدادءء فقهايك مركزى اولان دارالخلافه يه
ياقلاشيوردى .. ابوبكر الصديق اولادندن اولان
(شيخ شهاب الدين سهروردى) كللكده اولدقلىرني
ايشنديكي قافله يي آكلامق اوزره درويشلرندن

بريسى شهرك خارجه يوللادى .. درويش بغدادء
دوغروكلن بركاروانى كورمكله كيم اولدقلىرني
وزردن كلوب نره يه كيتدكلىرني صوردى .. بتون
قافله صوصيوردى . برذات باشنى محفدن چيقاروب
« من الله الى الله لاهول ولا قوة الا بالله » لامكاندن
كلدك يته لامكانه كيدم رزق عيسى اوزرينه درويش
سرعتله شهره عودت ايدوب شيخه مسأله يي
آكلاندى .. شيخ شهاب الدين « بصورتله جواب
سلطان العلماء ياقيشورء ديهرك شهرك ساداتء
اشرافء وزرا و مشايخنى طوبلايوب استقباله
چيقديلر .. سلطان العلماء مقابل اولنجه شيخ
سهروردى حرمة آتندن اينوب حضرتك ديز قباغنى
تقيل ايتدى .. سلطان العلماءك قافله سى بغداد مشاهيريله
برلكده بر شرف و كمال هيتله شهره داخيل اولديلر .
شيخ كندى خاتقاهلرينه مسافر اولملىرني رجا
ايمشلا ايسهدهء علماء يه مدرسه ياقيشور جوابيله
مستصربه مدرسه ننه نازل اولديلر .. شيخ شهاب الدين
سلطان العلماءك حضورنده عادقا غشى اولمشدى .
عصرتك بونامدار عالمك حيزمه لرينى آياقلىرندن
چكمك شرفى اكتساب ايتدى ..
خليفه لرك اداره سيزلكاريه بغداد خلقى بك
كدرناك ايدى . خليفه ناصر لدين الله سلطان العلماء
ايله كورشمك آرزوسنده بولونمش ايسهده حضرت
قبول بيورمدى . بالكنز جمعه كوني وعظايرى
بك سوزشلى اولدى . حكومهء خليفه يه عدالتله
ايش كورمه لرينىء چنكيز بليهنك بتون آسايى قانه
بويابه جقنى بك آجقلى بر صورتده ايضاح ايتديلر .
زوالى اسلامر مقدرات آتيله لرينك شياهرنك
صفحه لرينه كوزياشلايله مقابله ايدنيورلردى . بغدادءء
حق عاليلرندء بك عظيم حرمتلر بذل اولندى ..
اورادن حجازه عزيمتله حج ايفاسندن صكره شامى
تشريف ايتديلر . شامده (ملك اشرف) شخص

محترمترین قارشی بی نهایت تعظیماتده بولدی. اورادنی حلب ، ملاطیه ، ارزنجان طریقله لارنده بی (شیمدیک قره مان) تشریف ایتدیلر . بوشهرلرده برقاچرسنه ، برقاچرای اقامت بیورمشلردر . ارزنجانده بولندقلری هنکامده اورا امیری طرفندن نام عالییرینه برمدرسه ، قره مان امیری (امیر موسی) طرفندن دخی بر مدرسه انشا اولمشدر .

اسکدار : عن سلاله حضرت مولانا

[مابعدی وار] م. فریدون ناز

بابیلاک

[تقدیمات و مشاهدات اوزدیرنه یازیشدر]

عربستاندن طوغان اسلامیت ، کندی محیطندن زیاده الجزیره نك شرقندن « سند » وادیلرینه و ماوراء النهر قدر بر سرعت برقیه ایله انتشار و مستعد اولدینی انکشافه مظہریت سایه سنده تنمؤ ایدر نك بو کونکی دوره اقبال و کماله واصل اولدیننده مدونات اسلامیة بدقیقاتیله اشتغال ایدنلرجه اعتراض ناپذیر بر قناعت علمیه و تاریخیه موجوددر . (قادسیه) محاربه مشهوره سندن صوکرای کسرای عجمک بیقیلان شکوه و سلطنتی اوزرینه قطعاً تأسیس ایدن اسلامیت ، بر چوق عقائدك مشیمه ظهوری اولان بوساحه لرده بشریتك مدار افتخاری بك معزز و لایموت اعظم یتشدیرمش ، بلاد اسلامیة نك بو فیضدار و الهامشکار یرلرینی ، ارضك بلاد سائر سینه رشك افزا بر منبع فیض و علوم حاله کتیرمشدی ...

بناءً علیه : ایران ؛ دین اسلامی اساساتده دکل ، فروغ اتنده ضروری بعض تصرفات مهمه اجراییله کندینه مناسب بر شکله صوقدوق قبول ایتیش ، ایلاک فتوحات ایله انقلاق ایدن خبره دینك صاحب دینی هر شرار اختلاف بو ذکی قوم اوزرنده

باشقه باشقه تأثیرلر حصوله کتیرمش اولدینندن عصرلردنبری مسلمان اولان ایران ، اسلامیتده تمثیل ایدر مامش ، انجوق اونی تمثیل ایدر بیلمشدر . زیرا ، ایرانه بر نیل معرفت اساله ایدن مدنیت اسلامیة اسباب عدیده سیاسیة و اجتماعیة تأثیراتیله فرس قدیمك آتش پرست روحنی تمامیله اطفاء ایدر مدیکندن هر فرصت بولجقه ایرانك شمشیر انتقا بحوسی عربلرک ، صوکرای حامی دین مبین اولانلرک اوکنده پارلامنه باشلامشدر . اسلامیتك ایرانده استقرارندن قریباً درتیوز سینه صوکرای شاهنامه سنی اکمال ایله ختم انفاس ایلدین فردوسی طوسی نك :

ز دین نیاکان مرانك نیست
که دخی به از دین هوشنك نیست
همه رام دادست آیین مهر
نظر کردن اندر شمار سپهر

ایاتیله ، دها صوکرای کلن خاقانی شروانی نك ایران مدنیت قدیمه زائله سینه آغلایان او مؤثر منظومه سی و عرفی شیرازینك فخریه مشهوره سی کی بر مدققی ایران دین و مدنیق حضورنده سنه لرجه درین درین دوشونذیرمکه مجبور ایدن بو مخلد اثرلردن صرف نظر بوکون معاصرین شعرای ایرانك :

قر و فیروزی ماملت پیدا ست هنوز ؛
کیش زرگشت ز آتشکده بر جاست هنوز ؛
تخت جشید بلند اختر بر پاست هنوز ؛
طاق کسری بلب دجله هویدا ست هنوز ؛
ماند آن ملک کز او ماند بجای نام و نشان ! ..

جور و بیداد فراوان و فزون دیداین ملک ،
ستم و کینه اسکندر دون دیداین ملک ،
دشت و هامون ز عرب غرقه بخون دیداین ملک ،